

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ. СТРУКТУРА НА ГРУПАТА

Дружеството- майка е регистрирано като акционерно дружество в Софийски градски съд по фирмено дело 13327/1996 г. и е вписано в Търговския регистър на Агенция по вписванията с ЕИК: 121643011. Държавата на учредяване е България. Седалището на Дружеството - майка е гр. София, бул. "Джеймс Баучър" № 51, ет. 4, офис 407. Адресът на управление на Дружеството – майка е гр. София, ул. Кораб планина N13. Място на извършване на основната дейност на Дружеството – майка е гр. София.

През последната година няма промяна в наименованието на Дружеството – майка.

През отчетния и сравнителния период няма промяна в наименованието на дружествата от Групата или в друго средство за идентификация.

Акциите на Дружеството - майка са регистрирани на Българска фондова борса.

Дружеството - майка се управлява от Съвет на директорите.

Към 30.09.2024 г. Съвета на директорите е в следния състав:

1. Михаил Стелиянов Михайлов
2. Радка Димитрова Йотова - Крумова
3. „Зем Инвест“ ЕООД

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителния директор Михаил Михайлов.

Броят на персонала на групата към 30 септември 2024 г. е 362 средносписъчен брой (351 средносписъчен брой към 31 декември 2023 г.)

Към 30.09.2024 г. основни акционери с право на глас на дружеството - майка са:

Холдинг Света София АД	19.97 %
Зем Инвест ЕООД	19.76 %
Други ЮЛ	55.17 %
Физически лица	5.10 %

Представляващите на „Холдинг Нов Век“ АД нямат информация за наличие на свързаност между акционерите и/или за наличие на споразумения във връзка с упражняване на гласовете им в Общото събрание на Акционерите дружеството - майка.

Основната дейност на „Холдинг Нов Век“ АД и неговите дъщерни предприятия („Групата“) се състои в:

Холдинг Нов Век АД

Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества, финансиране на дружествата от структурата на холдинга, придобиване, управление, оценка и продажба на лицензии за използване на патенти на дружества, в които участва.

Ловико Сухиндол ЕАД

Покупка на стоки и други вещи с цел продажба в първоначален, преработен или обработен вид; продажба на стоки собствено производство; търговско посредничество

и представителство; комисионни, спедиционни и превозни сделки; импресарски и консултантски услуги; производство, изкупуване и преработка на селскостопанска продукция; покупка, строеж или обзавеждане на недвижим имот с цел продажба

Булиън АД

Производство и преработка на месо от домашни животни.

Бългериан Грейн ЕООД

Транспортна дейност – превоз на пътници и товари в страната и чужбина, спедиционни сделки, покупко – продажба на стоки и други вещи, складови сделки, търговско представителство и посредничество, комисионни сделки.

Агропласмент-92-В АД

Производство и преработка на месо от домашни животни.

Далия Асет ЕАД

Производство, преработка и търговия със стоки и услуги в страната и чужбина; търговско представителство и посредничество; комисионна дейност; спедиционни и транспортни услуги, воден, сухопътен, въздушен транспорт; митническо обслужване; хотелиерски, туристически, рекламни, информационни, програмни, импресарски услуги /след издаване на лиценз/; покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба /след издаване на лиценз/.

Био – Христ ЕООД

Селскостопанска дейност, търговия, вътрешен и международен транспорт, спедиция, предприемаческа дейност.

Ловико Лозари АД

Производство и търговия със селскостопанска продукция, отглеждане и стопанисване на лозови насаждения, производство и търговия на грозде и производните на гроздето.

Агро Ловико ЕООД

Зърнопроизводство, зърнопреработка, преработка и съхранение на зърнени и животински продукти, търговия със зърнени и животински продукти, търговия с торове и агрохимически препарати за растителна защита.

Калин 2003 ЕООД

Зърнопроизводство, зърнопреработка, преработка и съхранение на зърнени и животински продукти, търговия със зърнени и животински продукти, търговия с торове и агрохимически препарати за растителна защита.

Недвижими имоти Елена ЕООД

Покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба.

Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие и правото на глас за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 4.1.

1. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО,

приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на дружеството - майка. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата Ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет, независимо от събитията, свързани с COVID- 19 през годината за която е изготвен консолидирания финансов отчет и като последващи некоригиращи събития.

2. Промени в счетоводната политика

2.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 01 януари 2023г. Групата е приложила следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2023 г., но нямат съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Групата:

✓ **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети – Оповестяване на счетоводната политика**

Публикувано е от СМСС на 12.02.2021 г. Заедно с изменението на МСС 1 СМСС публикува и изменение на Насока за практическо прилагане на МСФО 2 Извършване на преценка за съществеността.[1]

Изменението на МСС 1 е прието е за приложение в ЕС съгласно Регламент (ЕС) № 2022/357 от 2 март 2022 г. (Официален вестник, бр. L 68 от 3.3.2022 г.).

Целта на измененията е да помогнат на съставителите на финансови отчети при вземането на решение каква информация за счетоводната политика да оповестяват във финансовите отчети.

- ✓ Заменя се изискването предприятието да оповестява информация за своята съществена счетоводна политика вместо информация за значимата счетоводна политика (пар. 10, буква „д“; пар. 114, буква „в“, (ii).
- ✓ Добавени са няколко параграфи (пар. 117А–117Д), с които се пояснява начинът на прилагане на принципа за същественост при вземане на решения за оповестяваната информация за счетоводната политика.
- ✓ Премахнати са няколко параграфи (118–121), заменени от новите параграфи 117А–117Д.
- ✓ В пар. 7 на МСС 1 с дефинираните термини е добавено определение за „счетоводни политики“, както е дефинирано в пар. 5 на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

Като цяло измененията на МСС 1 и Насоката за практическо прилагане на МСФО 2 са в съответствие с променената дефиниция за същественост според предишните

изменения на МСС 1 и МСС 8 – „Дефиниция за същественост” (в сила от 01.01.2020 г.), която е следната (МСС 1, пар. 7):

Изменението на МСС 1 се прилага в бъдеще за годишни отчетни периоди, започващи на или след 01.01.2023 г.

- ✓ **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки – Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки**
 - Публикувано е от СМСС на 12.02.2021 г.
 - Прието е за приложение в ЕС съгласно Регламент (ЕС) № 2022/357 от 2 март 2022 г. (Официален вестник, бр. L 68 от 3.3.2022 г.).

Целта на изменението на МСС 8 е да се даде определение за счетоводна приблизителна оценка и да се поясни начинът, по който предприятията трябва да разграничават промените в счетоводната политика от промените в счетоводните приблизителни оценки.

Изменението на МСС 8 следва да се прилага за промени в счетоводните приблизителни оценки и промени в счетоводната политика, настъпили на или след началото на първия годишен отчетен период, в който предприятието прилага изменението (01.01.2023 г.).

- ✓ **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична операция**
 - Публикувано е от СМСС на 07.05.2021 г.
 - Прието е за приложение в ЕС съгласно Регламент (ЕС) № 2022/1392 от 11 август 2022 г. (Официален вестник, бр. L 211 от 12.8.2022 г.).

С изменението по същество се изисква предприятията да признават отсрочени данъчни активи и пасиви от сделки и операции, които при първоначалното признаване пораждаат еднакви по стойност облагаеми и приспадащи се (намаляеми) временни разлики.

Предприятието следва да прилага изменението на стандарта към операции и сделки, извършени на или след началото на най-ранния представен сравнителен период (пар. 98К) (01.01.2022 г.).

Предприятието трябва да признае към началото на най-ранния представен сравнителен период (пар. 98Л):

- отсрочен данъчен актив – до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да може да се оползотвори приспадащата се временна разлика – и
- отсрочен данъчен пасив за всички приспадащи се и облагаеми временни разлики, свързани със:

а) активи с право на ползване и пасиви по лизинга; както и

б) задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходни с тях задължения и съответните суми, признати като част от цената на придобиване на съответния актив.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане на изменението се отчита като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, според случая) към тази дата.

✓ **Изменение на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане**

Като свързано изменение на МСС 12 е направено изменение и на МСФО 1, с което са въведени същите преходни разпоредби както в изменението на МСС 12, за да се постигне еднаквост на изискванията към предприятията, прилагали досега МСФО, и тези, които ги прилагат за първи път.

Изменението на МСС 12 влиза в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 01.01.2023 г. Предприятието следва да прилага изменението на стандарта към операции и сделки, извършени на или след началото на най-ранния представен сравнителен период (пар. 98К).

Предприятието трябва да признае към началото на най-ранния представен сравнителен период (пар. 98Л):

- отсрочен данъчен актив – до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да може да се оползотвори приспадащата се временна разлика – и
- отсрочен данъчен пасив за всички приспадащи се и облагаеми временни разлики, свързани със:

а) активи с право на ползване и пасиви по лизинга; както и

б) задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходни с тях задължения и съответните суми, признати като част от цената на придобиване на съответния актив.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане на изменението се отчита като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, според случая) към тази дата.

Като свързано изменение на МСС 12 Данъци върху дохода е направено изменение и на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, като са въведени същите преходни разпоредби както в изменението на МСС 12, за да се постигне съгласуваност между тези два стандарта.

✓ **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода – Международна данъчна реформа – Примерни правила от втори стълб**

- Публикувано е от СМСС на 23.05.2023 г.
- Прието е за приложение в ЕС съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2468 от 8 ноември 2023 г. (Официален вестник, серия L, 9.11.2023 г.).

Целта на изменението е да се въведе задължително временно изключение от изискванията на МСС 12 Данъци върху дохода за признаване и оповестяване на отсрочени данъчни активи и отсрочени данъчни пасиви, възникващи от Примерните правила от втори стълб на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

У нас Директива (ЕС) 2022/2523 е транспонирана в националното данъчно законодателство чрез ЗИД на ЗКПО с въвеждането в закона на част пета „а“ (чл. 260а–260я, в сила от 01.01.2024 г.; ДВ, бр. 106 от 2023 г.).

- Временното изключение според изменението на МСС 12 (пар. 4А и 88А) следва да се прилага незабавно (от 10.11.2023 г. – от деня, следващ датата на публикуване на регламента на ЕС) и с обратна сила съгласно МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки. Предприятията оповестяват, че са приложили изключението (пар. 88А).
- Изискванията за оповестяване (пар. 88Б–88Г) се прилагат за годишни отчетни периоди на или след 01.01.2023 г. Не се изискват оповестявания в междинните финансови отчети за междинните периоди на или преди 31.12.2023 г.

3. Счетоводна политика

3.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

3.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

3.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2023 г.

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

3.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на

държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

3.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

3.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите и разходите са преизчислени във валутата на представяне на Групата по средния курс за отчетния период. Валутните курсови разлики водят до увеличение или намаление на другия всеобхватен доход и се признават в резерва от преизчисления в собствения капитал. При освобождаването от нетна инвестиция в чуждестранна дейност натрупаните валутни разлики от преизчисления, признати в собствения капитал, се рекласифицират в печалбата или загубата и се признават като част от печалбата или загубата от продажбата. Репутацията и корекциите, свързани с определянето на справедливи стойности към датата на придобиване, се третират като активи и пасиви на чуждестранното предприятие и се преизчисляват в български лева по заключителния курс.

3.7. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Освен това, активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповторяеми събития. Финансовите приходи и разходи не се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

3.8. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на продукция, стоки и предоставяне на услуги. Приходите от основните видове продукция, стоки и услуги са представени в пояснение 18.

За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката

4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение

5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

3.8.1. Приходи, които се признават към определен момент

Продажба на стоки и продукция

Продажбата на стоки и продукция включва продажба на птиче месо, млечни продукти, спиртни напитки, перушина, грозде, варива, био артикули, кожи и други. Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

Приходът от продажбата на стоки се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача контрола върху предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

3.8.2. Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват приходи от наем, клане и обработка на патици на ишлеме, обработка на кожи на ишлеме, транспортни услуги и други (вж. пояснение 18).

Приходите от услуги се признават, когато контролът върху ползите от предоставените услугите е прехвърлен върху ползвателя на услугите. Приход се признава с течение на времето на база изпълнение на отделните задължения за изпълнение.

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Групата по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

3.8.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

3.8.4. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятията се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране) когато има значителна сигурност, че Групата ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да обезщети Групата за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Финансиране, целящо да компенсира Групата за направени разходи по придобиване на активи, се признава като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

3.9. Активи и пасиви по договори с клиенти

Групата признава активи и/или пасиви по договор, когато една от страните по договора е изпълнила задълженията сив зависимост от връзката между дейността на предприятието и плащането от клиента. Групата представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане. Вземане е безусловното право на предприятието да получи възнаграждение.

Пасиви по договор се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, ако клиент заплаща възнаграждение или Групата има право на възнаграждение, което е безусловно, преди да е прехвърлен контрола върху стоката или услугата.

Групата признава активи по договор, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени и плащането не е дължимо от страна на клиента. Актив по договор е правото на предприятието да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които предприятието е прехвърлило на клиент.

Последващо Групата определя размера на обезценката за актив по договора в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

3.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им в съответствие с принципите на начисляване и съпоставимост.

Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

3.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“.

3.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 3.4 за информацията относно първоначалното

определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 3.15 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

3.13. Други нематериални активи

Други нематериални активи включват лицензи и патенти, търговски марки и програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с другите нематериални активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход в периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на другите нематериални активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години
- Други 2 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на други нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за другите нематериални активи на Групата е в размер на 700 лв.

3.14. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	2-66 години
• Машини	2-20 години
• Транспортни средства	4-20 години
• Стопански инвентар	25 години
• Трайни насаждения	6-15 години
• Компютри	2- 5 години
• Други	2-10 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 700 лв.

3.15. Тестове за обезценка на репутация, други нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията е отнесена към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици,

генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

3.16. Инвестиционни имоти

Модел на справедливата стойност

Групата отчита като инвестиционни имоти земи и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата и се представя в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от

тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от продажби“ и ред „Други разходи“, и се признават, както е описано в пояснение 3.8 и пояснение 3.9.

3.17. Финансови инструменти съгласно МСФО 9

3.17.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

3.17.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

3.17.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Групата класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти / паричните средства, търговските и други вземания, както и регистрирани на борсата облигации, които преди са били класифицирали като финансови активи, държани до падеж в съответствие с МСС 39.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата отчита финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако активите отговарят на следните условия:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи, за да събира договорни парични потоци и да ги продава; и
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват:

Капиталови ценни книжа, които не са държани за търгуване и които Групата неотменимо е избрало при първоначално признаване, да признае в тази категория.

Това са стратегически инвестиции и групата счита тази класификация за **пореlevantна**.

Дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци са само главница и лихви, и целта на бизнес модела на Групата за държане се постига както чрез събиране на договорни парични потоци, така и чрез продажба на финансовите активи.

При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в неразпределената печалба.

При освобождаването от дългови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в печалбата или загубата за периода.

3.17.4. Обезценка на финансовите активи

Прилага се модела за „очакваните кредитни загуби“.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (фаза 1)

Тук се включват стабилни финансови активи, които не са в просрочие („редовни“ кредити) и се очаква да бъдат обслужвани съгласно техните договорни условия и за които няма признаци за увеличен кредитен риск.

- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (фаза 2)

Тук се включват активи, за които от момента на първоначално признаване е настъпило влошаване на кредитното им качество, но то не трябва да се свързва с индивидуално обезценяване на конкретни активи (настъпили са събития, пряко свързани с възможни бъдещи загуби по портфейла, но не и по конкретни кредити). Обичайно в тази фаза се класифицират кредити с просрочие повече от 30 дни.

- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

Тук се включват активи, за всеки от които в бъдеще се очакват загуби. Настъпило е влошаване на кредитното качество, но това влошаване е свързано с конкретни активи. Обичайно в тази фаза се класифицират кредити в неизпълнение с просрочие повече от 90 дни.

На тази фаза очакваните кредитни загуби ще се създават за целия оставащ срок на кредита, но загубите ще се оценяват индивидуално по конкретни кредити при просрочие над 180 дни.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за всички финансови активи във фаза 1, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за финансовите активи във фаза 2 и фаза 3. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Групата и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Политиката на Групата за определяне на очакваните кредитни загуби относно предоставените заеми включва следните изходни параметри:

	LGD (Загуба при неизпълнение)		PD (Вероятност от неизпълнение)
	Обезпечени	Необезпечени	
Фаза 1 – „редовни кредити“ (без просрочия)	10%	45%	5%
Фаза 2 – „Необслужвани кредити“ (просрочие над 30 дни)	10%	45%	50%
Фаза 3 – „Кредити в неизпълнение“ (просрочие над 90 дни)	10%	45%	100%

Очакваните кредитни загуби се изчисляват по формулата:

А. За финансови активи във фаза 1 – признават се очаквани кредитни загуби за 12 месеца

ECL-12m = PD x LGD x EAD x D12m, където

PD – вероятност от неизпълнение

LGD – загуба при неизпълнение

EAD – експозиция при неизпълнение

Б. За финансови активи във фаза 2 и фаза 3 - признават се очаквани кредитни загуби за целия срок на заема

$$ECL-LT = \sum_{t=1}^{LT} PD_t \times LGD_t \times EAD_t \times D_t$$

Вероятността от неизпълнение е вероятността от неизпълнение през определен времеви хоризонт. Този показател предоставя оценка на вероятността кредитополучателят да не е в състояние да изпълни задълженията си. Вероятността от неизпълнение нараства с нарастване на просрочието.

Загубата при неизпълнение се пресмята като разлика между дължимите договорени парични потоци и потоците, които Групата очаква да получи включително потоците от реализация на обезпечението. Дефинира като очаквания размер на загубата в момента на настъпване на неизпълнението и се посочва като процент от експозицията. Използвания % на загубата при неизпълнение се определя според вида на обезпечението по кредита и при необезпечените кредити се базира на Регламент 575/2013г.

Експозиция при неизпълнение е общата стойност, на която е изложено Групата при неизпълнение на заема. Експозицията при неизпълнение е равна на текущата

неизплатена сума към края на отчетния период при фиксирани експозиции, като срочни заеми, каквито са заемите на Групата.

Всички заеми на Групата са класифицирани като финансови активи във Фаза 1 и са обезценени през 2023 г. при горепосочените изходни параметри.

Търговски и други вземания, активи по договор и вземания по лизингови договори

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

От извършения анализ на събираемостта на вземанията по времеви елементи, се установи, че опростеният подход за групата е неприложим предвид характера на вземанията и различния предмет на дейност на отделните дъщерни дружества, поради което се прилага модела за „очакваните кредитни загуби“. Всички вземания с просрочие до 360 дни са класифицирани като такива във фаза 1 и се прилагат съответните % посочени по-горе – 45% за загуба при неизпълнение и 5% вероятност от неизпълнение. Вземанията с просрочие над 360 дни се обезценени 100%.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата признава очакваните 12-месечни кредитни загуби за финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Тъй като повечето от тези инструменти имат добър кредитен рейтинг, вероятността от неизпълнение се очаква да бъде ниска. Въпреки това към всяка отчетна дата Групата оценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск на инструмента.

При оценяването на тези рискове Групата разчита на готовата налична информация като кредитните рейтинги, публикувани от основните агенции за кредитен рейтинг за съответния актив. Групата държи единствено прости финансови инструменти, за които специфични кредитни рейтинги обикновено са на разположение. Ако няма информация или информацията относно факторите, които влияят на рейтинга на наличния актив, е ограничена, Групата обединява подобни инструменти в един портфейл, за да оцени на тази база дали има значително увеличение на кредитния риск.

В допълнение, Групата разглежда и други показатели като неблагоприятни промени в дейността, икономически или финансови условия, които могат да засегнат способността на издателя на капиталовия инструмент / кредитополучателя да изпълни задълженията си по дълга или неочаквани промени в оперативните резултати на емитента / заемополучателя.

Ако някой от тези показатели води до значително увеличение на кредитния риск на инструментите, Групата признава за тези инструменти или този клас инструменти очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента.

3.17.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения и деривативни финансови инструменти.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Групата не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

3.17.6. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове "Финансови разходи"/ "Финансови приходи", с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни

относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Групата е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи”. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

3.17.7. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективната лихва, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

3.17.8. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за финансово състояние, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Групата. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за финансовото състояние, когато Групата получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Групата взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за финансовото състояние.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за финансовото състояние. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за финансовото състояние, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

През отчетния период Групата не е било страна по договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа.

3.18. Материални запаси

Материалните запаси включват продукцията, материали, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с

доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

3.19. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 3.24.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

3.20. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити, депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрацаеми в пари и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

3.21. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието майка.

Премийният резерв включва премии, получени при първоначалното емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал, нетно от данъчни облекчения.

Резервите включват:

- законови резерви, общи резерви;
- резерви от преценка на финансови активи на разположение за продажба и от хеджиране на парични потоци – включват печалби или загуби, свързани с тези групи финансови инструменти.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрита загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите, ако има такива се включват на ред „Задължения към свързани лица” в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите/ преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собствениците на предприятието майка се представят отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

3.22. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест brutни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на

обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

3.23. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно срочността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред засегнатите лица. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация (вж. пояснение 3.4). При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Групата в пояснение 0.

3.24. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 3.26.

3.24.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

3.25. Лизинг

Наети активи

Както е описано в пояснение 2.1, Групата е приложила МСФО 16 „Лизинг“, използвайки модифицирания ретроспективен подход и затова сравнителната информация не е преизчислена. Това означава, че сравнителната информация все още се отчита в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4.

➤ Счетоводна политика приложима след 1 януари 2019г.

Групата е **лизингополучател** по договори за лизинг.

За новите договори, сключени на или след 1 януари 2019 г. Групата преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Групата извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Групата има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Групата има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Групата оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от Групата като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Групата, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Групата амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Групата също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Групата.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата:

- използва, когато е възможно, приложимият лихвен процент от последното финансиране от трети страни, коригиран с цел да отрази промените в условията за финансиране, които са настъпили след това последно финансиране; или
- използва лихвен процент състоящ се от безрисковия лихвен процент и надбавк отразяваща кредитния риск свързан с Групата и коригиран допълнително поради специфичните условия на лизинговия договор, в т.ч. срок, държава, валута и обезпечения.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Групата е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са представени на отделен ред, а задълженията по лизингови договори са представени на отделен ред.

3.26. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

3.26.1. Обезценка на нефинансови активи и репутация

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 3.15). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

3.26.2. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобития бизнес са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтовите фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията.

3.26.3. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2023 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 3 и пояснение 4. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

3.26.4. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

3.26.5. Обезценка на кредити и вземания

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

3.26.6. Оценка по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

3.26.7. Други задължения

Стойността на отсрочените приходи от услуги се установяват от ръководството след преглед на действително извършените услуги и подробно разглеждане на отделните видове сключени договори за услуги. Въпреки това действителните резултати могат да се различават вследствие на неочаквани промени в установения вид на извършените услуги.

4. База за консолидация

4.1. Дъщерни предприятия, включени в консолидацията

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване и основно място на дейност	2024 Участие %	2023 Участие %
Ловико Сухиндол ЕАД	България	100.00	100.00
Булиън АД	България	90.09	90.09
Бългериан Грейн ЕООД	България	100.00	100.00
Агропласмент-92-В АД	България	92.72	92.72
Далия Асет ЕАД	България	92.72	92.72

Био – Христ ЕООД	България	100.00	100.00
Ловико Лозари АД	България	67.17	67.17
Агро Ловико ЕООД	България	100.00	100.00
Калин 2003 ЕООД	България	100.00	100.00
Недвижими имоти Елена ЕООД	България	100.00	100.00

4.2. Придобиване на дружества през 2022 г.

Към 31.12.2022 г. Групата придоби контрол над следните дружества:

- Калин 2003 ЕООД, със седалище гр. София, бул. Братя Бъкстон 40

Общата цена на придобиване включва следните компоненти:

	Калин 2003 ЕООД '000 лв.
Покупна цена	5 485
Общо възнаграждение	5 485

Прехвърлено възнаграждение	5 485
Сума на продобитите пари и парични еквиваленти	11
Нетен паричен поток от придобиването	5 474

Калин 2003 ЕООД '000 лв.

Инвестиционни имоти	4 048
Общо нетекущи активи	4 048
Краткосрочни финансови активи	4
Търговски вземания	6
Пари и парични еквиваленти	11
Общо текущи активи	21
Дългосрочни заеми	-
Други задължения	-
Общо нетекущи пасиви	-
Краткосрочни заеми	222

Търговски задължения	10
Данъчни задължения	45
Пенс. и др. задължения към персонала	-
Други пасиви	432
Общо текущи пасиви	709
Нетни разграничими активи и пасиви	3 360

Общо възнаграждение	5 485
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	3 360
Репутация	2 125
<ul style="list-style-type: none"> Недвижими имоти Елена ЕООД, със седалище гр. Сухиндол, ул. Росица 156 	

Общата цена на придобиване включва следните компоненти:

	Недвиж ими имоти Елена ЕООД '000 лв.
Покупна цена	6
Общо възнаграждение	6

Прехвърлено възнаграждение	6
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	1
Нетен паричен поток от придобиването	5

Недвижими имоти Елена ЕООД
 '000 лв.

Отсрочени данъци	1
Общо нетекущи активи	1
Краткосрочни активи	107
Други вземания	42
Пари и парични еквиваленти	1
Общо текущи активи	150
Краткосрочни заеми	123
Получени аванси	6
Търговски задължения	1
Други пасиви	42
Общо текущи пасиви	172

Нетни разграничими активи и пасиви	21
Общо възнаграждение	6
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	21
Репутация	27

4.3. Продажба на дружества през 2022 г.

Групата продава на 31.03.2022 г. участието си в Логистичен парк Бургас. Балансовата стойност на нетните активи на продадените дружества към датите на продажба са както следва:

	Логистичен парк Бургас	ОБЩО
	'000 лв.	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	7 608	7 608
Общо нетекущи активи	7 608	7 608
Краткосрочни финансови активи	4 820	4 820
Други вземания	44	44
Пари и парични еквиваленти	1 748	1 748
Общо текущи активи	6 612	6 612
Нетни разграничими активи и пасиви	14 220	14 220
Общо възнаграждение	19 000	19 000
Общо нетни активи за групата	14 220	14 220
Печалба от продажбата	4 780	4 780

Към 31.12.2022 г. Дружеството-майка е продало 416 000 бр. акции от капитала на Булиън АД и 425 500 бр. акции от капитала на Ловико Лозари АД.

Към 31.12.2023 г. Дружеството-майка е продало 550 000 бр. акции от капитала на от капитала на Ловико Лозари АД.

Бележки за оповестяване на съществената информация в Консолидираният финансов отчет

1. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните продуктови линии на Групата като оперативни сегменти – вино и спиртни напитки, преработка на месо, млечни изделия и други.

Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, което взема стратегически решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегментите. Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

	Други	Преработка на грозде	Преработка на месо	Преработка на зърно	Общо
	2023 '000 лв.	2023 '000 лв.	2023 '000 лв.	2023 '000 лв.	2023 '000 лв.
Приходи от:					
- външни клиенти	-	5 027	22 827	5 112	32 966
-други сегменти	2 271	1 970	2 147	1 159	7 547
Приходи на сегмента	2 271	6 997	24 974	6 271	40 513
Промяна на материалните запаси	-	35	(759)	993	269
Печалба/(загуба) от продажба на нетекущи активи	(56)	64	2	2 470	2 480
Разходи за материали	-	(4 025)	(9 574)	(4 566)	(18 165)
Разходи за услуги	(350)	(797)	(3 240)	(763)	(5 150)
Разходи за персонал	(88)	(920)	(6 508)	(1 916)	(9 432)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	-	(103)	(611)	(425)	(1 139)
Промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	-	-	-	-
Амортизация на нефинансови активи	(56)	(418)	(431)	(894)	(1 799)
Разходи от обезценка на вземания и дълготрайни активи	-	-	-	(13)	(13)
Други разходи	(562)	(589)	(393)	(939)	(2 483)
Разходи на сегмента	(1112)	(6 753)	(21 514)	(6 053)	(35 432)
Обезценка на репутация		-	-	-	-
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	1 159	244	3 460	218	5 081

Активи на сегмента	140541	35 662	40 369	74 852	291 424
Пасиви на сегмента	74 758	19 234	21 158	33 707	148 857

	Други на грозде	Преработка на месо	Преработка на зърно	Общо	
	2022	2022	2022	2022	
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	
Приходи от:					
- външни клиенти	130	5 490	20 953	6 133	32 706
- други сегменти	194	1 188	3 877	2 306	7 565
Приходи на сегмента	324	6 678	24 830	8 439	40 271
Промяна на материалните запаси	-	85	(1 315)	996	(234)
Печалба/(загуба) от продажба на нетекущи активи	-	200	-	39	239
Разходи за материали	-	(3 560)	(9 664)	(5 162)	(18 386)
Разходи за услуги	(470)	(1 145)	(2 183)	(1 273)	(5 071)
Разходи за персонал	(78)	(889)	(4 926)	(1 449)	(7 342)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	-	(36)	(811)	(141)	(988)
Промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	131	-	-	-	-
Амортизация на нефинансови активи	(23)	(500)	(365)	(731)	(1 619)
Разходи от обезценка на вземания и дълготрайни активи		(585)	(600)	(81)	(1 266)
Други разходи	(2 010)	(249)	(335)	(499)	(3 093)
Разходи на сегмента	(2 450)	(6 679)	(20 199)	(8 301)	(37 629)
Обезценка на репутация		-	-	-	-
Оперативна печалба на сегмента	(2 126)	(1)	4 631	138	2 642
Активи на сегмента	140767	34 671	37 847	74 478	287 763
Пасиви на сегмента	77 444	18 239	18 913	36 918	151 514

Общата сума на приходите, оперативната печалба/(загуба) и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	40 513	40 271
Елиминирани на междусегментни приходи	(2 525)	(2 031)
Приходи на Групата	37 988	38 240

Печалба или загуба

Оперативна печалба/загуба на сегментите	2 556	611
Елиминиране на печалбата от сделки между сегментите		
Оперативна печалба/загуба на Групата	2 556	611
Резултат от продажба на дъщерни дружества	-	-
Финансови разходи	(4 116)	(2 970)
Финансови приходи	1 848	7 757
Печалба на Групата преди данъци	288	5 398
	2023	2022
Активи	'000 лв.	'000 лв.
Общо активи на сегментите	291 424	282 776
Консолидация	(102 538)	(90 161)
Активи на Групата	188 886	192 615

2. Репутация

Нетната балансова стойност на репутацията може да бъде анализирана, както следва:

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари	9 759	7 607
Придобита репутация в резултат на бизнес комбинация	-	2 152
Изменение на репутация от преобразуване в Групата	-	-
Обезценка на репутация	-	-
Салдо към 30 септември		
Балансова стойност към 30 септември	9 759	9 759

За целите на годишния тест за обезценка репутацията се разпределя към следните единици, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от бизнес комбинациите, при които е възникнала репутацията.

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Преработка на месо	-	-
Преработка на зърно	7 263	7 263
Преработка на грозде	2 496	2 496
Разпределение на репутацията към 30 септември	9 759	9 759

Възстановимата стойност на единиците, генериращи парични потоци, е определена на базата на изчислената стойност в употреба, която включва детайлна 3-годишна прогноза и екстраполация на очакваните парични потоци за оставащия полезен живот на единиците, генериращи парични потоци, като са използвани темповете на растеж, определени от ръководството.

На ръководството не са известни към настоящия момент възможни промени, които биха довели до корекции във формираната репутация при придобиването на дъщерни дружества.

3. Други нематериални активи

Другите нематериални активи на Групата включват лицензи и патенти, търговски марки и програмни продукти. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Лицензи и патенти '000 лв.	Търговски марки '000 лв.	Програмни продукти '000 лв.	Други '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2024 г.	1 165	-	20	852	2 037
Салдо към 30 септември 2024 г.	1 165	-	20	852	2 037
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2024 г.	(1 159)	-	(20)	(799)	(1 978)
Бизнес комбинация амортизация	-	-	-	-	-
Амортизация начислена	-	-	-	(14)	(14)
Салдо към 30 септември 2024 г.	(1 159)	-	(20)	(813)	(1 992)
Балансова стойност към 30 септември 2024 г.	6	-	-	39	45

	Лицензи и патенти '000 лв.	Търговски марки '000 лв.	Програмни продукти '000 лв.	Общо '000 лв.	
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2023 г.	1 165	-	20	852	2 037
Салдо към 31 декември 2023 г.	1 165	-	20	852	2 037
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2023 г.	(1 159)	-	(20)	(749)	(1 928)
Бизнес комбинация амортизация	-	-	-	-	-
Амортизация начислена	-	-	-	(50)	(50)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(1 159)	-	(20)	(799)	(1 978)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	6	-	-	53	59

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Групата не е заложила други нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

4. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земя сгради, машини и оборудване, транспортни средства, съоръжения и разходи за придобиване на ДМА. Балансовата им стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2024 г.	5 437	16 282	19 019	4 677	1 751	2 494	4 764	54 424
Новопридобити активи	-	49	332	-	299	36	1 456	2 172
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	(21)	(5)	-	-	-	-	(26)
Новопридобити активи в резултат на бизнес комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписани активи	-	-	-	-	-	(26)	(435)	(461)
Салдо към 30 септември 2024 г.	5 437	16 310	19 346	4 677	2 050	2 504	5 785	56 109
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2024 г.	-	(5 033)	(12 505)	(2 276)	(1 367)	(1 882)	-	(23 063)
Бизнес комбинация амортизация	-	-	-	-	-	-	-	-
Амортизация	-	(193)	(358)	(261)	(253)	(263)	-	(1 328)
Отписана амортизация	-	-	-	-	-	16	-	16
Салдо към 30 септември 2024 г.	-	(5 226)	(12 863)	(2 537)	(1 620)	(2 129)	-	(24 375)
Балансова стойност към 30 септември 2024 г.	5 437	11 084	6 483	2 140	430	375	5 785	31 734

	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2023 г.	5 707	15 771	17 528	4 278	1 545	2 163	2 651	49 643
Новопридобити активи	60	555	2016	422	267	458	5 353	9 131
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	-	(500)	-	-	-	-	(500)
Новопридобити активи в резултат на бизнес комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписани активи	(330)	(44)	(25)	(23)	(61)	(127)	(3 240)	(3 850)
Салдо към 31 декември 2023 г.	5 437	16 282	19 019	4 677	1 751	2 494	4 764	54 424
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2023 г.	-	(4 668)	(11 658)	(2 118)	(1 352)	(1 731)	-	(21 527)
Бизнес комбинация амортизация	-	-	-	-	-	-	-	-
Амортизация	-	(367)	(857)	(159)	(71)	(208)	-	(1 662)
Отписана амортизация	-	2	10	1	56	57	-	126
Салдо към 31 декември 2023 г.	-	(5 033)	(12 505)	(2 276)	(1 367)	(1 882)	-	(23 063)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	5 437	11 249	6 514	2 401	384	612	4 764	31 361

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Групата няма съществени договорни задължения за закупуване на активи, което следва да се погасят през 2024 г.

Към 30.09.2024 г. Групата притежава недвижими имоти, собственост на дъщерните дружества "Агропласмент- 92-В"АД, "Българскиан грейн" ЕООД и "Булиън" АД, които са предоставени като обезпечения по кредити в полза на финансови институции.

5. Лизинг

5.1. Суми, признати в Отчета за финансовото състояние

	Право на ползване на земи и сгради	Право на ползване на транспортни средства	Право на ползване на машини	Общо хил.лв.
Салдо на 1 януари 2023 г. отчетна стойност	198	152	183	533
Придобити	-	61	500	561
Отписани				
Салдо на 31 декември 2023 г. отчетна стойност	198	213	683	1094
Салдо на 1 януари 2023 г. амортизация	(127)	72	(47)	(102)
Начислена амортизация	-	-	(33)	(33)
Отписана амортизация				
Салдо на 31 декември 2023 г. амортизация	(127)	72	(80)	(135)
Балансова стойност на 31 декември 2023 г.	71	285	603	959

	Право на ползване на земи	Право на ползване на транспортни средства	Право на ползване на машини	Общо хил.лв.
Салдо на 1 януари 2022 г. отчетна стойност	325	419	91	835
Придобити		123	122	245
Отписани	(127)	(390)	(30)	(547)
Салдо на 31 декември 2022 г. отчетна стойност	198	152	183	533
Салдо на 1 януари 2022 г. амортизация	(137)	(41)	(27)	(205)
Начислена амортизация	(22)	(3)	(20)	(45)
Отписана амортизация	32	116		148
Салдо на 31 декември 2022 г. амортизация	(127)	72	(47)	(102)
Балансова стойност на 31 декември 2022 г.	71	224	136	431

Лизингови задължения	2024	2023
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи	677	677
Текущи	177	304
Общо лизингови задължения	854	981

5.2. Суми, признати в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен Доход

Амортизация на активи с право на ползване	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Земи и сгради	-	22
Транспортни средства	-	3
Машини и оборудване	33	20
Общо	33	45

Разходите за лихви (включени във финансовите разходи) са в размер на 99 хил.лв. (виж пояснение [24](#))

Общият паричен поток за лизинг към 30.09.2024 г. е в размер на 190 хил. лв.

6. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи и сгради на територията на общините Столична, Павликени, Сухиндол, Севлиево, Долни Дъбник, Елена, Габрово, Казанлък, Разград, Варна, Добрич, с. Любен Каравелово. Инвестиционните имоти са държани с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност.

Промените в балансовите стойности, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	Земи	Сгради	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2024 г.	17 554	27 095	44 649
Продадени (отписани) през периода	-	-	-

Рекласифицирани от активи за продажба	-	-	-
Новопридобити активи:	-	-	-
- чрез покупка	-	-	-
-рекламифицирани	-	-	-
<i>в т.ч. печалба от оценка по справедлива стойност към датата на рекласификация</i>	-	-	-
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	-	-	-
Амортизация		(89)	(89)
Балансова стойност към 30 септември 2024 г.	17 554	27 006	44 560

Към 30.09.2024 г. Групата притежава инвестиционни имоти, собственост на дъщерните дружества "Агропласмент- 92-В" АД, "Българскиан грейн" ЕООД и „Калин 2003“ ЕООД, които са предоставени като обезпечения по кредити в полза на финансови институции.

Част от инвестиционните имоти са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг през 2024 г. Приходите от наеми за 2024 г., са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от продажби“. Не са признавани условни наеми. Преките оперативни разходи са отчетени на ред „Други разходи“.

7. Активи за продажба

Инвестиционните имоти, находящи се в с. Димча, Област Велико Търново и с. Крамолин, Област Габрово са рекласифицирани в Активи за продажба след сключени предварителни договори за продажбата им. Към 31.12.2023 г. активите за продажба са реализирани.

	Земи ‘000 лв.	Сгради ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2023 г.	-	-	-
Продадени (отписани)	-	-	-
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	-	-	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	-	-	-

8. Дългосрочни финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	Пояснение	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход:			
Инвестиции в акции и дялове	8.1	1 029	1 029
Предоставени заеми		10 395	10 640
		11 424	11 669

8.1. Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход

Балансовата стойност на финансовите активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, включващи ценни книжа, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Винпром Хасково АД	572	572
ЗД Съгласие	286	286
Маркели ЕАД (в несъстоятелност)	140	140
АВС Финанс АД	161	161
Полихарт АД	2	2
Други	8	8
Обезценка на финансови активи ("Маркели"ЕАД)	(140)	(140)
Общо инвестиции в акции и дялове	1 029	1 029
Балансова стойност	1 029	1 029

Представените инвестиции в акции не се търгуват на регулиран пазар и справедливата им стойност се определя от оценка от лицензиран оценител. Дружеството възнамерява да запази процентното си участие в капитала на тези дружества.

Дружеството не очаква икономически изгоди в бъдеще от притежаваните акции.

9. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	01 януари 2024г.	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	30 септември 2024 г.
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Дългосрочни финансови активи	1 009	-	-	1 009
Инвестиционни имоти	2 501	-	-	2 501
Имоти, машини и съоръжения	677	-	-	677
Търговски и други вземания	(363)	-	4	(362)
Други		-	-	
Пенсионни и други задължения към персонала	(27)	-	-	(27)
Провизии	20	-	-	20
Неползвани данъчни загуби	47	-	-	47
	3 864	-	-	3 864
Отсрочени данъчни активи	(390)	-	-	(389)
Отсрочени данъчни пасиви	4 254	-	-	4 259
Признати нетно като:				
Отсрочени данъчни активи	(447)	-	-	(446)
Отсрочени данъчни пасиви	3 925	-	-	3 930

Отсрочените данъци за сравнителния период 2023 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	01 януари 2023г.	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2023 г.
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Дългосрочни финансови активи	924	85	-	1 009
Инвестиционни имоти	2 419	-	82	2 501
Имоти, машини и съоръжения	677	-	-	677
Търговски и други вземания	(349)	(43)	29	(363)
Други				
Пенсионни и други задължения към персонала	(27)	-	-	(27)
Провизии	20	-	-	20
Неползвани данъчни загуби	73	-	(26)	47
	3 737	42	85	3 864
Отсрочени данъчни активи	(376)	-	-	(390)
Отсрочени данъчни пасиви	4 113	-	-	4 254
Признати нетно като:				
Отсрочени данъчни активи	(405)	(42)	-	(447)
Отсрочени данъчни пасиви	3 840	-	85	3 925

Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценката на финансови активи.

Отсрочените данъчни активи са признати до размера на очакваните бъдещи данъчни печалби на Групата, срещу които може да се приспадне данъчната загуба.

10. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Продукция	3 912	5 060
Незавършено производство	4 244	1 779
Материали	3 407	3 042
Стоки	427	532
Други	594	629
Материални запаси	12 584	11 042

Към 30.09.2024 общо 9 299 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2023 г.: 12 593 хил. лв.).

Намаление на разходите в резултат на възстановяване на обезценки, които са били признати в минали периоди, не е настъпило през 2024 г. или 2023 г.

Към 30.09.2024 г. Групата притежава материални запаси, собственост на дъщерните дружества "Агропласмент- 92-В"АД и "Българскиан грейн"ЕООД, които са предоставени като обезпечения по кредити в полза на финансови институции.

11. Краткосрочни финансови активи

Другите краткосрочни финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции в средства на паричния пазар, които са държани за търгуване в краткосрочен период.

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход:		
- Ценни книжа		
ПОК Съгласие	7 215	7 215
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата:		
Договорни фондове	26 671	22 230
Други	16	169
Общо финансови активи	33 902	29 614
Предоставени заеми	18 260	27 562
Вземания от продажба на финансови активи	1 197	3 987
Общо краткосрочни финансови активи	53 359	61 163

Към 30.09.2024 г. някои от финансовите активи с балансова стойност 7 215 хил. лв. представляват инвестиции в акции на дружества, които не се търгуват на регулиран пазар и други вземания и справедливата им стойност се определя от оценка от лицензиран оценител.

12. Търговски и други вземания

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	6 805	5 699
<i>Коректив за очаквани кредитни загуби (обезценки)</i>	(3 018)	(3 018)
Търговски вземания	3 787	2 681
Съдебни и присъдени вземания	-	-
Други вземания	517	434
Вземания по договор за цесия	5 178	5 067
Финансови активи	5 695	5 501
Предоставени аванси	5 737	4 531
Данъчни вземания – ДДС за възстановяване	379	186
Предплатени разходи	377	382
Вземания от персонал	70	62
Вземания от субсидии	834	771
Нефинансови активи	7 397	5 932
Търговски и други вземания	16 879	14 114

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност. Всички търговски и други вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка.

13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	660	3 644
- евро	36	20
- щатски долари	-	-
- др. валута	-	-
Пари и парични еквиваленти	696	3 664

Към 30.09.2024 г. Групата няма блокирани парични средства.

14. Собствен капитал

14.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Холдинг Нов Век АД се състои от 5 610 437 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на Холдинг Нов Век АД.

	2023 Брой акции	2022 Брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	4 110 469	4 110 469
Общ брой акции, оторизирани на 30 септември	5 610 437	5 610 437
В това число придобити собствени акции	(450)	(450)
	5 609 987	5 609 987

Списъкът на основните акционери на Холдинг Нов Век АД е представен, както следва:

	30 септември 2024	30 септември 2024	31 декември 2023	31 декември 2023
	Брой акции с право на глас	%	Брой акции с право на глас	%
Холдинг Света София АД	1 120 400	19.97	1 120 400	19.97
Зем Инвест ЕООД	1 108 866	19.76	1 182 866	21.08
Други ЮЛ	3 095 383	55.17	3 021 147	53.85
Физически лица	285 788	5.10	286 024	5.10
	5 610 437	100	5 610 437	100
В това число придобити собствени акции	(450)	-	(450)	-
	5 609 987		5 609 987	

Най – голям акционер в дружеството е Холдинг Света София АД. През отчетната 2018 г. (на 04.10.2018 г.) е взето решение за увеличаване на капитала на дружеството от 4 110 469 (четири милиона сто и десет хиляди четиристотин шестдесет и девет) лева, разпределен в 4 110 469 (четири милиона сто и десет хиляди четиристотин шестдесет и девет) броя обикновени поименни безналични акции, всяка една с право на един глас и номинална стойност 1 лев, на 5 610 469 (пет милиона шестстотин и десет хиляди четиристотин шестдесет и девет) лева разпределен в 5 610 469 броя акции, всяка една с номинална стойност 1 лев. Проспектът за публично предлагане на акции на дружеството е потвърден от Комисията за финансов надзор (КФН) с Решение № 83 – Е от 22.01.2019 г. и към момента на изготвяне на настоящия финансов отчет процедурата е приключила. С Решение № 786 – Е от 13.06.2019 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) е вписан капитал от 5 610 437 броя обикновени поименни безналични акции, всяка една с право на един глас и номинална стойност 1 лев.

14.2. Премийен резерв

Към 30 септември 2024 г. премийният резерв е в размер на 25 421 хил. лв. (2023 г.: 25 421 хил. лв.).

Премийният резерв е формиран както следва:

- Във връзка с увеличението на капитала на Холдинг Нов Век АД към датата на преобразуване на Дружеството-майка – 11.11.2014 г., са издадени нови 2 553 260 броя поименни, обикновени, безналични акции, с право на един глас, с право на ликвидационен дял, с номинална стойност 1 лв. всяка една акция. Разликата между цената на придобиване и придобитите нетни активи е в размер на 5 134 хил. лв. и е призната отделно в собствения капитал като премийен резерв в размер на 5 134 хил. лв. нетно от данъци към 31.12.2014 г.
- Премийният резерв нараства през 2015 г. със 172 хил. лв., през 2018г. със 172 хил.лв. и през 2021 г.с 18 хил. лв. в резултат на отчетен ефект от отсрочени данъци от вливане за продадени инвестиционни имоти.
- Натрупани резерви от емисии на ценни книжа в размер на 3 780 хил. лв. към 31.12.2013 г. На база на взето решение на общо събрание на акционерите в края на 2014 г., част от тях в размер на 2 605 хил. лв. са използвани за покриване на загуби за минали години.
- На 05.06.2019 г. в Търговски регистър към Агенция по вписванията е вписано увеличение на капитала на дружеството - майка и разликата между номиналната и емисионната стойност на акциите в размер на 18 750 хил. лв. е призната отделно в собствения капитал на групата като премийен резерв.

14.3. Други резерви

	Финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход '000 лв.
Салдо към 1 януари 2024 г.	4 180
Финансови активи отчитани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход:	
-промяна в справедливата стойност на финансови активи	-
-печалби от текущия период	-
Салдо към 30 септември 2024 г.	4 180
	Финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход '000 лв.
Салдо към 1 януари 2023 г.	3 332
Финансови активи отчитани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход:	

-промяна в справедливата стойност на финансови активи	848
-печалби от текущия период	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	4 180

15. Възнаграждения на персонала

Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(5 481)	(5 684)
Разходи за социални осигуровки	(942)	(1 000)
Разходи за персонала	(6 423)	(6 684)

15.1. Задължения към персонала

Задълженията към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Нетекущи задължения		
Провизии за пенсиониране	82	83
	82	83
Текущи задължения		
Задължения за осигурителни вноски	451	265
Задължения към персонала за работни заплати	450	590
Провизии за пенсиониране	474	474
	1 375	1 329

16. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

	Текущи		Нетекущи	
	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Банкови заеми	36 693	29 444	40 767	49 570
Неконвертируеми облигации	612	184	31 000	31 000
Други заеми	447	276	-	-
Общо балансова стойност	37 752	29 904	71 767	80 570

Получени заеми от компанията майка:

Дружеството – майка е получило облигационен заем, регистриран с ISIN код 2100016224, със срок на емисията до 23.11.2030 г., лихва 6 месечен EURIBOR + надбавка 1.5%, но не по-малко от 4% годишна лихва и не повече от 6% годишна лихва и следния погасителен план:

Дата (ден, месец, година)	Общ размер на лихвено плащане	Погашения на главница (обща сума)	Остатък по главницата
23.05.2023	614 904.11 лв.		31 000 000.00 лв.
23.11.2023	625 095.89 лв.		31 000 000.00 лв.
23.05.2024	616 612.02 лв.		31 000 000.00 лв.
23.11.2024	623 387.98 лв.		31 000 000.00 лв.
23.05.2025	614 904.11 лв.		31 000 000.00 лв.
23.11.2025	625 095.89 лв.		31 000 000.00 лв.
23.05.2026	614 904.11 лв.	3 100 000.00 лв.	27 900 000.00 лв.
23.11.2026	562 586.30 лв.	3 100 000.00 лв.	24 800 000.00 лв.
23.05.2027	491 923.29 лв.	3 100 000.00 лв.	21 700 000.00 лв.
23.11.2027	437 567.12 лв.	3 100 000.00 лв.	18 600 000.00 лв.
23.05.2028	369 967.21 лв.	3 100 000.00 лв.	15 500 000.00 лв.
23.11.2028	311 693.99 лв.	3 100 000.00 лв.	12 400 000.00 лв.
23.05.2029	245 961.64 лв.	3 100 000.00 лв.	9 300 000.00 лв.
23.11.2029	187 528.77 лв.	3 100 000.00 лв.	6 200 000.00 лв.
23.05.2030	122 980.82 лв.	3 100 000.00 лв.	3 100 000.00 лв.
23.11.2030	62 509.59 лв.	3 100 000.00 лв.	0.00 лв.

За обезпечаване вземанията на облигационерите по главницата на облигационния заем с обща номинална стойност в размер на 31 000 000 лв., включително в случаите на удължаване срока/падежа на емисията, както и на вземанията за всички дължими върху главницата лихви, емитентът е сключил и е задължен да поддържа застраховка "Облигационни емисии" по смисъла на Кодекса за застраховането за всички плащания по облигационната емисия срещу риск от неплащане със ЗАД „Армеец“ АД, в полза на Довереника на облигационерите „АБВ Инвестиции“ ЕООД. На проведено Общо събрание на облигационерите на 05.05.2023 г. е взето решение за промяна в обезпечението по емисията, като заедно с действащата застраховка „Облигационни емисии“ да бъдат учредени първи по ред ипотекни върху недвижими имоти, собственост на Холдинг „Нов век“ АД. Съветът на директорите е предприел действия за промяна на обезпечението по емисията, като

на 21.03.2024 г. е учредена първа по ред ипотека в полза на „Довереника на облигационерите“ върху недвижими имоти, собственост на дружеството, всички находящи се в град Долни Дъбник, община Долни Дъбник. Предстои учредяване на първа по ред ипотека и върху недвижими имоти, находящи се в град Павликени, област Велико Търново.

На 23.12.2021 г. Дружеството е сключило договор за банков заем с непогасена част от главницата към 31.03.2024 г. на стойност 14 801 хил. лв. с падеж до 23.12.2033 г.

По банковия заем са предоставени следните обезпечения:

- Договорна ипотека върху недвижими имоти, собственост на дъщерните дружества „Ловико Сухиндол“ ЕАД и „Агро Ловико“ ЕООД.

На 23.12.2021 г. Дружеството – майка е встъпило в дълга на свързано лице „Агропласмент 92 В“ АД към Централна Кооперативна Банка АД в размер на 7 500 хил. лв. с падеж 27.12.2025 г.

На 20.12.2022 г. Дружеството е сключило договор за банков кредит овърдрафт с цел допълване на оборотен капитал и покупка на ценни книжа в размер на 10 000 хил. лв. с падеж до 20.12.2023 г. На 01.03.2024 г. размерът на банковия кредит овърдрафт е увеличен на 20 000 хил. лв. със срок за погасяване 20.12.2024 г.

По банковия заем са предоставени следните обезпечения:

- Собствени на дружеството дялове от договорни фондове.

На 13.06.2022 г. Дружеството – майка е сключило договор за банков кредит в размер на 1 000 хил. лв. с цел финансиране на разходи на дъщерното дружество Недвижими имоти Елена ЕООД с падеж 13.06.2025 г. Към 31.03.2024 г. банковият заем е погасен.

Получени банкови заеми от дъщерни дружества:

Към 30 септември 2024 г. дъщерното дружество "Бългериан Грейн" ЕООД е получател по следните банкови кредити:

Овърдрафт, отпуснат с цел закупуване и търговия със селскостопанска продукция – зърно и минерални торове:

- Договор от дата – 23 декември 2015 г.;
- Падеж – 23 декември 2026 г.;
- Максимален лимит: 300 хил. лв.
- Усвоена част – 299 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 3.09% / базов процент + 1.8 пункт/;
- Обезпечение: Особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношение на дъщерното дружество; материални запаси под формата на зърно и минерални торове, собственост на дъщерното дружество; поръчителство от предприятието - майка

Към 30 септември 2024 г. дъщерното дружество "Агро Ловико" ЕООД е получател по следните банкови кредити:

Банков кредит - овърдрафт, отпуснат целево за долъгване на оборотния капитал на дружеството:

- Договор от дата – 2 юни 2023 г.;
- Падеж – 2 юни 2025 г.;
- Максимален лимит: 3 500 хил. лв.;
- Усвоена част – 3 491 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 3.3%
- Обезпечение: Особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения на дъщерното дружество; особен залог върху наличност от зърно и собствени ДМА

Банков заем, отпуснат целево за финансиране на инвестиционни намерения на дъщерното дружество:

- Договор от дата – 29 януари 2021 г.;
- Падеж – 29 януари 2031 г.;
- Максимален лимит: 3 754 хил. лв.;
- Усвоена част – 2 203 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 2.7%/
- Обезпечение: Втори по ред особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения на дъщерното дружество

Банков заем, отпуснат целево за финансиране на инвестиционни намерения на дъщерното дружество:

- Договор от дата – 22 декември 2021 г.;
- Падеж – 22 декември 2033 г.;
- Максимален лимит: 15 500 хил. лв.;
- Усвоена част – 10 582 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 2.5 %/
- Обезпечение: Ипотека върху недвижими имоти собственост на дружеството, както и върху недвижими имоти собственост на дъщерно дружество, особен залог върху активи собственост на дружеството

Банков заем, отпуснат целево за финансиране за закупуване на 4 бр. лекотоварни буса Renault Master по проект с ДФЗ:

- Договор от дата – 07 март 2024 г.;
- Падеж – 07 септември 2029 г.;
- Максимален лимит: 300 хил. лв.;
- Усвоена част – 96 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 3.29 %/
- Обезпечение: Особен залог вписан по реда на ЗОЗ в/у ротационна пълначна машина за кисело мляко с две пълнещи глави

Към 30 септември 2024 г. дъщерното дружество "Булиън" ЕАД получател по следните банкови кредити:

Договор за банков кредит с променлив лихвен процент

- Договор от дата – 31 декември 2018г.;
- Падеж – 30 декември 2029 г.;
- Максимален лимит: 10 900 хил. лв.;
- Усвоена част – 10 900 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – променлив лихвен процент;
- Обезпечение: Особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношение на дъщерното дружество;

Договор за банков кредит за покупка на акции

- Договор от дата – 18 юли 2014 г.;
- Падеж – 18 април 2025 г.;
- Максимален лимит: 2 330 хил. лв.;
- Усвоена част – 2 330 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 4;
- Обезпечение: Особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношение на дъщерното дружество; залог на акции

Банков кредит-овърдрафт с променлив лихвен процент

- Договор от дата – 22 декември 2023 г.;
- Падеж – 27 декември 2028 г.;
- Максимален лимит: 5 365 хил. лв.;
- Усвоена част – 5 365 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – променлив, 3,49% процента към датата на сключване на договора;
- Обезпечение: Особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношение на дъщерното дружество;

Към 30 септември 2024 г. дъщерното дружество **"Ловико Лозари" ЕООД** получател по следните банкови кредити:

Договор за банков кредит

- Договор от дата – 19 ноември 2019г.;
- Падеж – 15 май 2032 г.;
- Максимален лимит: 1 800 хил. лв.;
- Усвоена част – 1 800 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 2,8%;
- Обезпечение: Особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношение на дъщерното дружество;

Банков кредит-овърдрафт

- Договор от дата – 23 декември 2022 г.;
- Падеж – 23 декември 2027 г.;
- Максимален лимит: 6 400 хил. лв.;
- Усвоена част – 6 400 хил. лв.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);
- Лихвен процент – 2,8%;

- Обезпечение: Втори по ред особен залог върху търговското предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношение на дъщерното дружество;

16.1. Нетекущи заеми

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Дългосрочни заеми		
Банкови заеми	40 767	49 570
Облигационни заеми (дългосрочна част на главницата)	31 000	31 000
Други заеми	-	-
	71 767	80 570

16.2. Текущи заеми

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Краткосрочна част на дългосрочни заеми		
Банкови заеми (главница)	1 203	2 203
Банкови заеми (лихва)	-	-
Облигационни заеми (краткосрочна част на главницата)	-	-
Облигационни заеми (лихва)	612	184
Краткосрочни заеми		
Банкови заеми	35 490	27 241
Други краткосрочни заеми	447	276
	37 752	29 904

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 2.3 % до 4% в зависимост от срочността на кредита. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

17. Търговски и други задължения

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Други задължения	5	4
Нефинансови пасиви	5	4
Търговски задължения	-	-
Финансови пасиви	-	-
Нетекущи търговски и други задължения	5	4

Текущи:

Търговски задължения	7 962	9 012
Финансови пасиви	7 962	9 012
Данъчни задължения	413	525
Получени аванси	82	49
Приходи за бъдещи периоди	1 244	941
Застраховки	2	1
Други задължения	2 062	2 107
Нефинансови пасиви	3 803	3 623
Текущи търговски и други задължения	11 765	12 635

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

18. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажби на продукция	12 014	17 073
Приходи от продажба на стоки	754	821
Приходи от предоставяне на услуги	4 376	4 915
	17 144	22 809

19. Други приходи, нетно

Другите приходи на Групата са в размер на 1 102 хил. лв. (2023 г. – 2 082 хил. лв.)

20. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажба	31	5 626
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(29)	(3 178)
Печалба от продажба на нетекущи активи	2	2 448

21. Разходи за материали

Разходите за основните суровини и материали на Групата са в размер на 9 299 хил. лв. (2023 г. – 12 593 хил. лв.).

22. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги на Групата са в размер на 3 789 хил. лв. (2023 г. – 3 587 хил. лв.).

Възнагражденията за услуги, предоставяни от регистрирани одитори на компанията-майка и нейните дъщерни предприятия за 2023 г. са в размер на 48 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

23. Други разходи

Другите разходи на Групата са в размер на 919 хил. лв. (2023 г. – 1 110 хил. лв.).

24. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024	2023
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за лихви по фирмени заеми	(36)	(34)
Разходи за лихви по банкови заеми	(1 677)	(1 564)
Други разходи за лихви	(1 297)	(950)
<i>в т.ч. разходи за лихви по лизингови договори</i>	<i>(99)</i>	<i>(58)</i>
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(3 010)	(2 548)
Загуби от задължения в чуждестранна валута		-
Загуба от разпореждане с финансови инструменти	(2)	(99)
Разходи за такси и комисионни	(36)	(32)
Други финансови разходи	(58)	(48)
Финансови разходи	(3 106)	(2 727)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024	2023
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от лихви по фирмени заеми	777	992
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	777	992
Печалби от задължения в чуждестранна валута		-
Печалба от сделки с финансови инструменти	665	363
Други финансови приходи	37	56
Финансови приходи	1 479	1 411

(Разходи за) / Приходи от данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2023 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	(4 539)	934
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци	-	-
Данъчен ефект от: Увеличения и намаления на финансовия резултат за данъчни цели	-	-
Текущ разход за данъци върху дохода	-	-
Отсрочени данъчни приходи / (разходи): Възникване и обратно проявление на временни разлики	(6)	82
(Разходи за) / Приходи от данъци върху дохода	(6)	82

Отсрочени данъчни (разходи), признати директно в другия всеобхватен доход

Пояснение 8 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход и капитала.

25. Доход на акция

25.1. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Средно претегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2024	2023
Печалба/загуба, подлежаща на разпределение (в лв.)	(4 545 000)	1 016 000
Средно претеглен брой акции	5 610 437	5 610 437
Основен доход на акция (в лв. за акция)	(0.81)	0.18

26. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват основни акционери, предприятия собственост на основни акционери, ключовия управленски персонал, дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал, дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал, и други свързани лица,

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път или чрез прихващане на взаимни вземания и задължения.

През 2024 г. няма осъществените сделки с други свързани лица, акционери и ключов управленски персонал.

26.1. Възнаграждения на ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на Съвета на директорите, изпълнителни директори и управители на дружествата от Групата. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	274	164
Осигуровки	65	39
Общо възнаграждения	339	203

27. Безналични сделки

Към 30.09.2024 г. Дружеството – майка не е осъществило инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

28. Условни активи и условни пасиви

Към 30.09.2024 година към Групата няма заведени съдебни искиове.

Във връзка с отпуснати банкови заеми на дъщерни дружества са предоставени следните обезпечения:

- Поръчителство по кредити отпуснати на „Бългериан грейн“ЕООД;

29. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови активи отчитани по справедлива стойност:			
Дългосрочни инвестиции в ценни книжа	8.1	1 029	1 029
Краткосрочни инвестиции в ценни книжа	11	33 902	29 614
		34 931	30 643
Кредити и вземания:			
Предоставени заеми	11	18 260	27 562
Търговски и други вземания	12	5 695	5 501
Вземания от свързани лица	25	-	-
Пари и парични еквиваленти	13	696	3 664
		24 651	36 727
Общо финансови активи		59 582	67 370

Финансови пасиви	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност			
Заеми	16	109 519	110 474
Задължения по лизинг		854	981
Търговски и други задължения	17	7 962	9012
		118 335	120 467

Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в пояснение 31. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 30.

30. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснения 5, 7 и 10. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество със управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

30.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

30.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани главно в щатски долари и руски рубли, излагат Групата на валутен риск. За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. По принцип има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните парични потоци в чуждестранна валута. В случаите, когато сумите за плащане и получаване в определена валута се очаква да се компенсират взаимно, то тогава не се налага допълнително хеджиране

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Групата на валутен риск.

30.1.2. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2023 г. Групата не е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

30.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Финансови активи на разположение за продажба	34 931	30 643
Кредити и вземания	5 695	5 501
Вземания от свързани лица	-	-
Пари и парични еквиваленти	696	3 664
Балансова стойност	41 322	39 808

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от малък брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Загуба от обезценка не е признавана. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

Всички несъбираеми вземания са обезценени до размера на просрочената им част или на частта определена като несъбираема. Балансовите стойности описани по-горе, са определени като намалени с начислената обезценка отчетни стойности на

активите и представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 30 септември 2024 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

30 септември 2024 г.	Текущи		Нетекущи
	До 6 месеца '000 лв.	Между 6 и 12 месеца '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.
Банкови и други заеми	9 951	27 801	71 767
Търговски и други задължения	6 599	5 166	4
Задължения по лизинг	88	89	677
Общо	16 638	33 056	72 448

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2023 г.	Текущи		Нетекущи
	До 6 месеца '000 лв.	Между 6 и 12 месеца '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.
Банкови и други заеми	10 131	19 773	80 570
Търговски и други задължения	6 333	6 302	4
Задължения по лизинг	150	154	677
Общо	16 927	26 659	81 251

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно

сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

31. Оценяване по справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за тези, за които съществуват котировки на пазарни цени.

Притежаваните от Групата финансови активи - кредити, вземания и парични средства, поради което се приема, че балансовата им стойност е равна на тяхната справедлива стойност. Финансовите пасиви представляват основно банкови и други заеми и други задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в консолидирания отчет за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти - земи, сгради е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители, притежаващи съответните сертификати, издадени от КНОБ.

Използваният подход за оценка на инвестиционните имоти е пазарния. В основата на този подход са залегнали сравними пазарни цени по местоположение или предназначение на активи, които удовлетворяват изискванията за сравнимост /идентични или сходни обекти/.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е оценена, като е използван сравнителния метод. Оценката се изготвя за пета поредна година.

Прилагането на "Пазарен подход" чрез "Сравнителен метод" се базира на акумулиране и анализ на информация от извършени продажби и оферирани цени за подобни на оценяваните активи, като:

- се отчита се последните продажби на подобни имоти за последните 12 месеца;
- оценява се значението на различията с аналозите по отделни показатели за сравнение;
- обследват се данни за продаваемостта - умерен пазарен интерес, наличие на оферти, епизодични сделки;
- се изчисляват подходящи пазарни съотношения (множители), които да се приложат спрямо оценявания обект.

Определеното ниво на йерархията на справедливата стойност на инвестиционните имоти е 3-то ниво.

Няма прехвърляния на нивата между две години, тъй като няма промяна във входящите данни на които са базирани оценките.

Най-ефективното и най-доброто използване на активите не се различава от използването им в момента.

Основни стъпки при определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти:

- идентифициране и определяне характеристиките на активите;
- определяне на пазара - основен или най-изгоден. Пазарът на който предприятието осъществява сделки е най-изгодния поради липса на основен пазар;

➤ Справедливата стойност на финансовите инструменти е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители, притежаващи съответните сертификати, издадени от КНОБ.

Използваният подход за определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти, е приходния. В основата на този подход е превръщането на бъдещи суми (парични потоци или приходи и разходи) в сегашна (дисконтирана) стойност.

Справедливата стойност на финансовите инструменти е оценена като е използван метода на базата на доходите. При този метод оценяването се определя въз основа на стойността, посочена от текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми.

Прилагането на "Приходния подход" чрез „метода на базата на доходите“ се базира се на акумулираната и анализирана информация за парични потоци или приходи и разходи от годишни отчети, като:

- се приема презумпцията за „действащо предприятие“;
- отчита се икономическата сфера на дейност и пазарното състояние в момента;
- използва се прецизно определен дисконтов фактор съобразен с икономическата обстановка.

Определеното ниво на йерархията на справедливата стойност на притежаваните финансови инструменти е 3-то ниво.

Няма прехвърляния на нивата между две години, тъй като няма промяна във входящите данни на които са базирани оценките.

32. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Групата определя капитала на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представен в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, заемите, търговските и други задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Собствен капитал	54 915	59 455
Капитал	54 915	59 455
+ Дълг	127 530	129 431
- Пари и парични еквиваленти	(696)	(3 664)
Нетен дълг	126 834	125 757
Съотношение на капитал към нетен дълг	0.43	0.47

Групата не е променяла целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

33. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване, които не са намерили отражение в настоящия финансов отчет, освен събитието оповестено по-долу в т. Други оповестявания.

34. Други оповестявания

Очаква се военният конфликт „Русия-Украйна“ и свързаните с него икономически санкции и други мерки, предприети от правителствата по света, да имат значителен ефект както върху местните икономики на отделните страни, така и на глобалната икономика. Вероятно много от предприятията ще бъдат засегнати непряко или ще са изправени пред значителни несигурности по отношение на потенциалното му косвено въздействие, например от потенциални колебания в цените на стоките, цените на енергията, валутните курсове, недостиг на доставки, инфлация и др. На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, тъй като събитията се развиват на ежедневна база, както и че дългосрочното въздействие може също да повлияе на обемите на търговия, паричните потоци, рентабилността и др. Некоригиращите последващи събития не оказват влияние върху оценката на активите и пасивите към датата на баланса. Това се отнася, наред с други съображения, и до оценки, включително обезценка на активи, справедливи стойности и провизии.

Следователно, военният конфликт между Украйна и Русия и свързаните с него санкции към Русия, оценен като некоригиращо събитие за целите на годишните финансови отчети за 2023 г.:

- Не води до преизчисляване на приблизителни счетоводни оценки и справедливи стойности: не се изисква преразглеждане на допускания и параметри в модели за обезценка и оценка по справедлива стойност, тестове за възстановимост на вземания, кредити, дълготрайни активи, материални запаси, отсрочени данъчни активи и др. под.
- Не води до промяна в класификация (напр. текущи/нетекущи, държани за продажба/търгуване) на активи и пасиви: всякакви съпътстващи промени в намеренията на ръководството на предприятията и договореностите след 30.09.2024 г. не водят до преразглеждане на класификациите на активи и пасиви към 30.09.2024 г.

35. Политика на многообразие

В „Холдинг Нов век” АД се прилага политика за насърчаване на многообразието по отношение на Съвета на директорите, с цел поддържане на разнообразие и осигуряване на разнообразни гледни точки и опит за способстване вземането на независими решения и стабилно управление, която включва аспекти като образование и професионален опит, пол. Съобразно политиките и практиките за поддържане и осигуряване на разнообразие в състава на ръководните органи, Дружеството се стреми да поддържа целево ниво от 30% от членовете на съвета на директорите да бъдат от по-слабо представения пол, като при необходимост се закръглява (надолу) до цяло число. Към 30 септември 2024 г. Дружеството изпълнява заложеното целево ниво, като един член (33%) от състава на Съвета на директорите е жена. Отчетената стойност надвишава средните нива в ЕС, касаещи ръководните органи с управителни функции (15%).

36.Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 30 септември 2024 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 28.11.2024 г.